

Stand van zaken uitvoering Deltaplan

Deltaplan

Ministerie van Onderwijs en Cultuur

December 2007

29022008

Stand van zaken uitvoering Deltaplan

Woord vooraf.....	2
1. Beknopte weergave van de zeven deltaplan programma's.....	3
2. Stand van zaken.....	4
2.1 Stand van zaken wetgeving.....	4
2.2 Stand van Zaken deltaplan overeenkomsten.....	5
2.2.1 Deltaplan producten.....	6
2.3. Stand van zaken zeven deltaplan programma's.....	7
2.3.1. Verlenging van de leerplicht van 4 tot en met 18 jaar en versterking van de handhaving.....	7
2.3.2. Structurele inbedding en maximalisering van het bereik en effect van de Sociale Vorming.....	7
2.3.3. Duurzaam en meer realiseerbaar maken van de onderwijsvernieuwing.....	8
2.3.3.1 Consolidering aansluiting met Nederland (Havo/Vwo).....	8
2.3.3.3 Accreditatie Hoger Onderwijs.....	8
2.3.4. Opvoedingsondersteuning ter stimulering van de ouderbetrokkenheid.....	8
2.3.5. Meertaligheid als ontwikkeling aanwinst.....	9
2.3.5.1 Aansluiting bij Nederlandse Taal Unie. Uitgevoerd, zie tabel 1.....	9
Overzicht van het proces dat op initiatief van de regering van de Nederlandse Antillen is ingezet ten behoeve van de toetreding tot de Nederlandse Taalunie.....	11
2.3. 6. Creëren van een platform tot maximalisering mogelijkheid tot inzetten van Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt.....	12
2.3.7. Samenwerkingsklimaat en -modaliteit creëren.....	12
2.4 Stand van zaken mbt de Sociale Vormingsplicht.....	13
2.4.1 Deltaplan aanpak van de Sociale Vormingsplicht.....	13
2.5 Deltaplan financiering.....	14
3. Slotopmerking.....	15
3.1 Schematische voorstelling stand van zaken deltaplan programma's.....	15
4. Vervolg.....	16
4.1 Onderzoek sekseverschillen in onderwijsparticipatie.....	16

1. Beknopte weergave van de zeven deltaplan programma's

De zeven samenwerkingsprogramma's van het Deltaplan

1. Verlenging van de leerplicht van 4 tot en met 18 jaar en versterking van de handhaving

- Uitbreiding leerplicht en synchronisatie met vormingsplicht
- Versterking handhaving
- Ketensamenwerking regelen van de steunzorg

2. Structurele inbedding en maximalisering van het bereik en effect van de Sociale Vorming

- Inbedding van 15 tot en met 18 jarigen: "Eerst De Kraan Dicht"

3. Duurzaam en meer realiseerbaar maken van de onderwijsvernieuwing

- Versterken en meer realiseerbaar maken Funderend Onderwijs
- Basisvorming als determinatieprogramma tot vervolgonderwijs
- Afronding verbetering beroepsonderwijs (VSBO en SBO)
- Toestroom vermeerdering tot HAVO/VWO en consolidering aansluiting met Nederland
- Accreditatie Hoger Onderwijs, Medical Schools en Leerkrachtenopleiding

4. Opvoedingsondersteuning ter stimulering van de ouderbetrokkenheid.

5. Meertaligheid als ontwikkeling aanwinst

- Helderheid instructietaal problematiek
- Versterking van de status Papiamentu
- Wettelijke regeling Papiamentu, Nederlands en Engels als officiële taal
- Nederlands als eerste doeltaal
- Aansluiting bij Nederlandse Taal Unie
- Talenlabs als noodzakelijk instrument

6. Creëren van een platform tot maximalisering mogelijkheid tot inzetten van Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt.

- voldoende studierichtingen waar bedrijfsleven behoefte aan heeft (ROA)
- Voldoende stageplaatsen waar leerlingen praktijkervaring opdoen (Kara Pa Laman, Academy Hotel, etc)
- Voldoende arbeidsplaatsen waar gekwalificeerde jongeren op ingezet kunnen worden (Koninkrijksplatform als denktank)

7. Samenwerkingsklimaat en -modaliteit creëren

- Informatie en communicatie
- Aansturing, monitoring, evaluatie en financieringsmodaliteiten
- Bestuurscommissie

Woord vooraf

“ Jongeren zijn het begin en het eind van onze inspanningen; hun toekomst is onze uitdaging ”

Bij mijn aantreden als minister van onderwijs bleek door de overvloed aan onderwijs vernieuwingen en vormingsaanbod, het kind uit beeld te zijn geraakt.

De fragmentatie van de diverse beleidsinspanningen; de versplintering van de beperkt beschikbare middelen en de noodzaak om een ononderbroken voortgang van onderwijsvernieuwingsactiviteiten te garanderen maakten een Deltaplanoperatie gericht op het kansrijk maken van alle Antilliaanse jongeren een prioriteit van eerste orde.

Het Deltaplan, of de symbiose tussen leerplicht, sociale vorming, onderwijs, leerlingenzorg en begeleiding naar werk, zal de massieve dijk moeten zijn die de aanwas van het disproportioneel groot aantal jeugdwerkelozen en drop-outs uit het onderwijs van de Nederlandse Antillen terugdringt tot normale proporties en daardoor ook de dreigende overstroming van problematische jongeren die zonder voldoende voorbereiding en startkwalificatie in de maatschappij terecht komen.

Het deltaplan werd in juni 2006 gelanceerd.

Thans ruim een jaar na de lancering van het deltaplan is het tijd om de balans op te maken.

2. Stand van zaken

2.1 Stand van zaken wetgeving

Het deltaplan is verankerd in een 12 tal wetgevingen en regelingen

Wetgeving	Stand van zaken
1. Landsverordening Funderend Onderwijs	In behandeling bij de Staten. Beraadslagingen in de eerste ronde hebben plaatsgevonden.
2. Landsverordening vsbo	Behandeling bij de Staten heeft plaats gevonden. Moet slechts in een openbare vergadering worden aangenomen.
3. Landsverordening sbo	Behandeling bij de Staten heeft plaats gevonden. Moet slechts in een openbare vergadering worden aangenomen.
4. Regeling havo/VWO	Uitgevoerd
5. Landsverordening Leerplicht	Uitgevoerd
6. Aanwijzing Leraren opleiding Funderend Onderwijs (LOFO)	Uitgevoerd
7. Landsverordening sociale Vormingsplicht	Uitgevoerd
8. landsverordening officiële talen	Uitgevoerd
9. Overeenkomst Nederlandse Taalunie	Uitgevoerd
10. Landsverordening jeugdzorg	Concept
11. Landsverordening Onderwijs toezicht	Concept
12. Landsverordening Hogeronderwijs	Concept

Tabel 1.

Zoals blijkt uit de bovenstaande tabel is 50% van de deltaplan wetgeving/regelingen uitgevoerd.

2.2 Stand van Zaken deltaplan overeenkomsten

Uitgaande van een van de drie deltaplan-geboden, gezamenlijkheid, is de minister van onderwijs deltaplan-partnerschappen aan gegaan. De partnerschappen zijn vooral noodzakelijk voor onderwijsoverschrijdende doelstellingen van het deltaplan met name toetreding tot de arbeidsmarkt.

Deltaplan partnerschap	Beoogd doel	Relatie met deltaplanprogramma	Resultaat
1. CHATA-deltaplan partnerschap (Bijlage 2.2.1)	Zorgen voor voldoende mogelijkheden voor stageplaatsen in de toeristische sector	(6) Arbeidsmarkt	- Financiering Academy hotel - overeenkomst met scholen met horeca opleiding voor het plaatsen van studenten. ¹
2. SNAYDP-deltaplan partnerschap (Bijlage 2.2.2)	Ondersteuning van projecten tbv de toetreding tot de arbeidsmarkt.	(7) Arbeidsmarkt Algemene ondersteuning van het deltaplan.	- Jobzoekers toolkit Een digitale schijf met allerlei informatie over sollicitatie. Papiamentu en Engels - Publicatie: Deltaplan excerpt in drie talen. - Leerplicht instructie boekje
3. Globalstart-deltaplan partnerschap (Bijlage 2.2.3)	Leerwerk traject computer assemblage	(1,2) Uitbreiding kantrajecten ten behoeve van uitbreiding leerplicht in relatie met de SVP.	Projectplan
4. Partnerschap – 21 Antillianen Gemeenten	Beschikbaar stellen expertise	(1) verlengde leerplicht en versterking van de handhaving.	Beschikbaar stellen expertise ten behoeve van de handhavingsbeleid van de leerplicht.

Tabel 2

School/opleidingsinstelling	Aantal leerlingen/studenten
Ban Bria	203
Feffik	86
Jaques Ferrandi vsbo	114
Maris Stella sbo	203
Maris Stella vsbo	105
UNA	35
Totaal	730

2.2.1 Deltaplan producten

In kader van de uitvoering van het deltaplan zijn een vijftal producten geproduceerd die beschikbaar zijn voor een breed publiek.

Product	Relatie met deltaplan programma
Deltaplan excerpt in drie officiële talen (Financiering: SNAYDP deltaplan partenschap)	(7) Samenwerkingsklimaat en -- modaliteit creëren Informatie en communicatie
Jobseekerstoolkit (Financiering: SNAYDP deltaplan partenschap)	(6) Maximalisering mogelijkheid tot inzetten van Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt.
Kwaliteitskaart Funderend onderwijs (Financiering USONA)	(3) Duurzaam en meer realiseerbaar maken van de onderwijsvernieuwing
Instructie boekje Leerplicht (Financiering: SNAYDP deltaplan partenschap)	(1) Verlenging van de leerplicht van 4 tot en met 18 jaar en versterking van de handhaving
Projectplan Werkdocument: Visie op opvoedingsondersteuning en kindregistratie van 0 t/m 4 jaar in preventief jeugd- en gezinsbeleid. OPVOEDINGSONDERSTEUNING VOOR OUDERS MET KINDEREN VANAF GEBOORTE TOT 4 JAAR Programma Curaçao-Sint Maarten	(4) Opvoedingsondersteuning ter stimulering van de ouderbetrokkenheid

Tabel 3

2.3. Stand van zaken zeven deltaplan programma's

2.3.1. Verlenging van de leerplicht van 4 tot en met 18 jaar en versterking van de handhaving

De verlengde leerplicht, 4- 18 jaar, is de meest fundamentele wet van het Deltaplan. (zie handleiding leerplicht)

Het maakt de school tot de vindplaats van het kind, waarna het kind in kaart kan worden gebracht en vorming kan worden aangeboden.

De wet op de leerplicht is op 1 augustus 2007 in werking getreden op de eilanden, Curaçao, Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Sint Maarten heeft uitstel van 1 jaar (t/m augustus 2008) gekregen.

De versterkte handhaving komt tot uitdrukking in:

1. De bevoegdheid van de Minister van Onderwijs om evenals bij het Bestuurscollege ook bij scholen informatie te halen over schoolverzuim.

2. De autonome bevoegdheid van Justitie om handhavend op te treden:

a. Politie

b. Immigratie

c. Openbaar ministerie

In overleg met de Minister van Justitie is er een coördinator politietaken aangesteld, die in nauw overleg met Inspectie, leerplichtambtenaren en andere actoren in de justitiële keten politieke acties ten behoeve van de handhaving moet begeleiden.

3. alle eilandgebieden hebben leerplichtambtenaren benoemd.

a. Curaçao 7 leerplicht ambtenaren met opsporingsbevoegdheden

b. Bonaire 1 leerplichtambtenaar

c. Saba 1 Leerplichtambtenaar

d. Sint Eustatius 1 leerplichtambtenaar

Er is een werkgroep leerplicht ingesteld bestaande uit: inspecteur onderwijs, beleidsmedewerker leerplicht van de directie onderwijs, voormalige leerplicht ambtenaren uit Nederland en een vertegenwoordiger van het BPO.

Er is een handleiding ontwikkeld voor scholen, waarin alle handelingen voor scholen die uit de leerplichtwet voortvloeien zijn uitgewerkt. (Zie handleiding leerplicht.)

2.3.2. Structurele inbedding en maximalisering van het bereik en effect van de Sociale Vorming

Aanvankelijk was er een vacuüm tussen de leerplicht tot 15 jaar en de sociale vormingsplicht die aanvankelijk start op 16 jarige leeftijd.

Met de uitbreiding van de leerplicht tot 18, is er een naadloze keten ontstaan tussen leerplicht en sociale vormingsplicht tot 24 jaar.

Hierdoor is ook het concept, "Eerst de kraan dicht²", gerealiseerd.

² De visie om de aanwas van 350 schooluitvallers per jaar een halt toe te roepen door de uitbreiding van de leerplicht tot 18 jaar mits het kind een minimale kwalificatie heeft gehaald.

De cohort jongeren 16 – 18 jaar die in principe binnen de SVP werd opgevangen, valt nu binnen de leerplicht, voor zover deze de minimale beroepskwalificatie niet hebben bereikt.

Het schooljaar 2007-2008 geldt als overgangsjaar, waarin scholen de mogelijkheid hebben gehad om svp-kantrajecten te ontwikkelen die binnen de school infrastructuur kunnen worden uitgevoerd.

Zowel het Bestuurcollege Curaçao (zie bijlage 3) als Sint Maarten (zie onderwijsprogramma Sint Maarten) hebben hiervan gebruik gemaakt.

2.3.3. Duurzaam en meer realiseerbaar maken van de onderwijsvernieuwing

De voorgenomen aanpassingen zijn in de wet op het Funderend Onderwijs, dat nu bij de Staten in behandeling is, verwerkt

- a) De derde cyclus is uit het ontwerp gehaald. Het funderend onderwijs bestaat nu uit twee cycli en is een samensmelting van het voormalig kleuteronderwijs en het oude basisonderwijs.
- b) De instructie taalproblematiek is opgelost, zowel Papiaments, Nederlands en Engels als tweetalige scholen zijn mogelijk.

2.3.3.1 Consolidering aansluiting met Nederland (Havo/Vwo)

Op 18 oktober 2007 zijn de programmawijzigingen in verband met de aansluiting op het Nieuwe programma Havo/Vwo in Nederland bekend gemaakt.

2.3.3.3 Accreditatie Hoger Onderwijs.

De Accreditatie van de UNA, in het bijzonder de lerarenopleiding funderend onderwijs is een belangrijk instrument in de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs.

De wet op het funderend onderwijs bepaald dat de leerkrachtenopleiding op Bachelor niveau is.

Aanvankelijk was zou de bekostiging uit onderwijs-samenwerkingsmiddelen (USONA) worden betaald.

De Minister van Onderwijs ziet nu mogelijkheden om dit uit eigen middelen te betalen.

Het proces tot accreditatie van de *medical schools* heeft voortgang geboekt met het bezoek van een delegatie van de NVAO op 5 november. Tijdens een werkconferentie zijn afspraken gemaakt met de *medical schools* over de voortgang van de accreditatie.

2.3.4. Opvoedingsondersteuning ter stimulering van de ouderbetrokkenheid.

a) De SIFMA heeft het programma ontwikkeld: "*OPVOEDINGSONDERSTEUNING ouders met kinderen VANAF GEBOORTE TOT 4 jaar*".

Dit programma zal worden gefinancierd uit het deltaplanpartnerschap met de SNAYDP en landsmiddelen.

b) Er is een werkdocument: *Visie op opvoedingsondersteuning en kindregistratie 0-4 jaar in preventief jeugd- en gezinsbeleid*. Het bevat voorstellen ten behoeve van de optimalisatie van opvoedingsondersteuning en registratie van 0 – 4 jarigen.

De registratie is een aanvulling op de gewijzigde leerplicht 4 -18 jaar. Het kind registratiesysteem 0-4 jaar moet samen met de verlengde leerplicht 4-18 jaar een

compleet kind-volgsysteem vormen zodat conform het verdrag van de Rechten van het Kind het toezicht op de hele ontwikkeling kan worden gevolgd.

Tevens kunnen vroegtijdig signaleren van risico's en preventie worden verbeterd.

De Directie Sociale Ontwikkeling van het Ministerie van Volksgezondheid is belast met de coördinatie van dit beleidsonderdeel.

2.3.5. Meertaligheid als ontwikkeling aanwinst

Helderheid instructietaal problematiek. Met de wet op het funderend onderwijs is bij artikel 10 geregeld dat de schoolbesturen in het kader van de vrijheid van onderwijs mogen kiezen uit de drie officiële talen. Aan het eind van de leerplichtige leeftijd moeten alle leerlingen vier talen, Papiamentu, Nederlands Engels en Spaans, op daarvoor aangegeven niveau beheersen.

Wettelijke regeling Papiamentu, Nederlands en Engels als officiële taal. Uitgevoerd, zie tabel 1.

2.3.5.1 Aansluiting bij Nederlandse Taal Unie. Uitgevoerd, zie tabel 1.

Op 13 december ondertekende Minister Leeflang de samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse Taalunie voor de samenwerking tussen de Taalunie en de Nederlandse Antillen op het gebied van de Nederlandse taal.

De Overeenkomst werd op 22 oktober 2007 door Minister Plasterk getekend namens het Comité van Ministers van de Taalunie.

In de komende maanden zal op basis van de Raamovereenkomst in overleg met de Nederlandse Antillen een werkprogramma 2008-2012 worden opgesteld.

De samenwerkingsovereenkomst is een belangrijke ondersteuning in het bereiken van de doelstellingen van de Nederlandse taalbeheersing, zoals aangekondigd in het deltaplan.

De overeenkomst bestaat uit 9 artikelen.

Hieronder volgt een selectie uit de belangrijkste punten uit de overeenkomst:

Artikel 1:

Het Nederlands wordt gesproken in Nederland, Vlaanderen en Suriname en verder op Aruba en de Nederlandse Antillen.

Artikel 2: het Raamwerk heeft tot doel de Nederlandse Antillen te betrekken in activiteiten die op grond van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie worden ondernomen, waar het door beide Partijen gewenst en mogelijk wordt geacht.

De Samenwerking die uit dit Raamwerk voortvloeit, geeft uitdrukking aan het feit dat Nederlands niet uitsluitend de taal is van Nederlanders, Vlamingen en Suriname, maar ook een van de officiële talen van de inwoners van de Nederlandse Antillen.

Artikel 3: de inhoud van de samenwerking:

a): Taal: onder andere uitbreiding van de Woordenlijst Nederlandse Taal met woorden die specifiek zijn voor het Nederlands zoals dat op de Nederlandse Antillen wordt gehanteerd

b): Onderwijs: onder andere professionalisering van leraren/lerarenopleiders/studenten in opleiding voor het funderen, voortgezet en beroepsonderwijs op terreinen van o.a de didactiek van het Nederlands in een niet-nederlandstalige en meertalige omgeving.

c): Literatuur en lezen: onder andere het participeren van scholen voor voortgezet onderwijs in het leesbevorderingsproject De Inktaap, voor leerlingen in de leeftijd van 15-18 jaar.

d): Onderzoek: onder andere onderzoek naar gebruik van talen in (vervolg)onderwijs en beroepsonderwijs.

Proces inzake toetreding Antillen tot de Nederlandse Taalunie

Overzicht van het proces dat op initiatief van de regering van de Nederlandse Antillen is ingezet ten behoeve van de toetreding tot de Nederlandse Taalunie.

Beleidsvisie	Actie
1. Aansluiting bij de Nederlandse Taalunie. Actiepunt 5 van het Deltaplan- deelprogramma: Meertaligheid (Juni 2006), <i>Bron: Excerpt van het Deltaplan, Mei 2007)</i>	
2. Bezoek aan de NTU tijdens werkbezoek Deltaplan dialoog, 24 augustus 2006. <i>Bron: Verslag van het werkbezoek van de Minister van Onderwijs mevr. O.V.E. Leeflang aan Nederland in de periode van 22 augustus 2006 tot 3 september 2006</i>	Afspraken gemaakt voor het opstarten van het proces tot medegelding van het verdrag middels een officieel verzoek aan het Comité van ministers van de NTU.
3. Instemming van de RVM met het verzoek tot toetreding tot aan de NTU. <i>Bron: Beslissing RVM 11 Oktober/5861/RNA</i>	Brief verzonden op 12 oktober 2006 Aan het Comité van Ministers van de NTU. RNA/5861
4. Positieve reactie van de Voorzitter van het Comité, minister van onderwijs Ned. <i>Maria van de Hoeven, Nov. 2006</i>	Kennisgeving aan de Staten, 27 augustus 2007. RVM/0997
5. Voorbereiding van deelname van de Antillen aan de activiteiten van de NTU Culturele uitwisseling ter ere van de inwerkingtreding wet officiële talen 1 juli 2007 PB2007 no 39 ³ ; thema Taal en Klederdracht. Over gedeeld cultureel erfgoed: Caribisch Nederlands en hoofddeksels in traditie en eigen tijd. Symposium Caribisch Nederlands; de invloed van Caribische talen op het Nederlands. 26 t/m 29 juni 2007	Overleg inzake tekst van een <i>Raamovereenkomst voor samenwerking tussen de Nederlandse Antillen en de Nederlandse Taalunie</i> Met hulp van de Directeur FPI, Curacao Dr. R. Severing en Linde van den Bosch algemeen secretarissen Nederlandse Taalunie
6. Informatie sessies nieuwe spelling Nederlands Oktober 2007	Tijdens de Culturele Uitwisseling tussen 26 en 29 juni, georganiseerd door de minister van Onderwijs van de Nederlandse Antillen, bleek er behoefte aan informatie over het hoe en waarom van de nieuwe spelling van het Nederlands. De Nederlandse Taalunie bleek meteen bereid hieraan medewerking te verlenen.
7. Taaltweedaagse als concrete actie voortvloeiend uit het voorbereidingsproces Taaltweedaagse voor studenten uit Suriname en de Antillen 27 en 28 November 2007.	Studenten APK en LOFO van de UNA
8. <i>De Raamovereenkomst voor samenwerking tussen de Nederlandse Antillen en de Nederlandse Taalunie</i> is inmiddels getekend door minister Plasterk, in zijn functie als voorzitter van het Comité van Ministers. November 2007RNA/5655	Machtiging minister van Onderwijs tot ondertekening overeenkomst voor samenwerking met de NTU. RNA /5655/November 2007. 13 december 2007 heeft Min. Onderw. N.A getekend.

Tabel 4

³ In het kader van de vaststelling van de spelling van de talen Papiamentu en Nederlands, zijn respectievelijk de FPI en de NTU aangewezen. Het LB-HAM ter vaststelling van de spelling Papiamentu is bij de RVA.

2.3. 6. Creëren van een platform tot maximalisering mogelijkheid tot inzetten van Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt.

Op verzoek van de Minister van Onderwijs heeft de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties financiering van 500.000 euro beschikbaar gesteld, in overleg met het Ministerie van OCW, voor investeringskosten en opstartkosten van het Academy hotel op Curaçao.

Onder begeleiding van het Ministerie van Onderwijs N.A, het Bureau Procesmanagement Onderwijs vernieuwing (BPO) zijn er protocollen van samenwerking getekend tussen scholen met horeca opleidingen en de CHATA/CHTF (Curaçao Hospitality Training Foundation).

Het Ministerie van Onderwijs en Cultuur van de Nederlandse Antillen heeft f.109.000,- beschikbaar gesteld voor het onderwijskundig management van het Academy hotel.

Aanpassing van het maritieme stage project *Ku Kara Pa Laman* op de *Karla-Omayra* binnen het deltaplan. Naar analogie van het *Academy hotel concept* worden de jongeren opgeleid binnen bestaande scholen en vindt de stage plaats op het opleidingsschip.

2.3.7. Samenwerkingsklimaat en –modaliteit creëren

Informatie en communicatie

Er is een deltaplan website, dat actief wordt bezocht. www.deltaplan.an

Leerkrachten in het veld hebben deltaplan nieuwsbrieven ontvangen.

Op alle eilanden zijn er deltaplan informatie sessies gehouden.

Er zijn deltaplan informatie brochures in de drie officiële talen.

2.4 Stand van zaken mbt de Sociale Vormingsplicht

Uitgaande van de drie deltaplan geboden: duurzaamheid, gezamenlijkheid en doelgerichtheid, heeft de Minister van Onderwijs reeds in de maand mei 2006 alle gedeputeerden op alle eilandgebieden bezocht om met hen van gedachte te wisselen over de duurzame implementatie en vooral ook om bouwstenen te inventariseren voor de maximalisatie van de toegang, het bereik en het effect van de sociale vormingsplicht. Resultaat van deze consultatieronde was dat er een ombuiging moest plaats vinden naar een meer duurzame en synergetische aanpak, rekening houdende met het "Eerst de kraan dicht concept."

De volgende beleidsbeslissingen werden daartoe genomen:

1. Landsverordening leerplicht aanpassen teneinde de leerplichtige leeftijd uit te breiden van 4 -18 jaar.
2. Uitvoeren van de sociale vormingsplicht en de verlengde leerplicht in een coherent geheel structureel aanpakken.
3. Voor de opvang van de cohort jongeren (15-18) uit de SVP binnen de bestaande onderwijsvoorzieningen zowel inhoudelijk, organisatorisch als infrastructurele voorzieningen inbouwen, met middelen uit de SVP.
4. de voor deze opvang gecreëerde infrastructuur en voorzieningen inbedden in de school om blijvend deel uit te maken van de reguliere schoolinfrastructuur en voorzieningen voor opvang van de aanwas.

Deze beleidsombuiging die door de Raad van Ministers werd bekrachtigd (zie bijlage 4 beslissing RVM), heeft veel weerstand gekend, van vooral bestaande uitvoeringsorganisaties, stichtingen van uiteenlopende aard, die aan de slag waren gegaan met de vorming van jongeren.

Ook afspraken met Nederland om beschikbare middelen, 16 miljoen, voor deze beleidsombuiging te gebruiken kwamen vast te zitten.

Door de inwerkingtreding van de wet op de verlengde leerplicht, 1 augustus 2007, is de beleidsombuiging toch gerealiseerd.

2.4.1 Deltaplan aanpak van de Sociale Vormingsplicht

De duurzame ombuiging van de Sociale Vormingsplicht, zoals gesteld in het beleid, Maximalisatie en inbedding Sociale Vormingsplicht en het concept *Eerst de Kraan dicht*, is een feit.

De volgende acties zijn uitgevoerd.

1. Invoering van de verlengde leerplicht tot 18 ingaande augustus 2007, waardoor de hele cohort t/m 18 jaar binnen het bereik van de school valt.
2. Eilandgebieden zelf de keus te geven om in het overgangsjaar 2007-2008 de voorzieningen en middelen van deze cohort jongeren te plaatsen binnen de scholen voor voortgezet onderwijs, middels aangepast kanstrajecten.
3. De Centrale overheid, directie BPO, biedt facilitering voor het opstelling van de kanstrajecten.

3. Slotopmerking

Het deltaplan stelt zich ten doel drie meetbare doelstellingen in 2011 te bereiken.

1. Oplossen van de drop-outs problematiek
2. Oplossen van de jeugdwerkloosheid
3. Afmaken van de Onderwijsvernieuwingen

De Landsregering scheidt hiervoor het normstellend kader; beleid, regelgeving en toezicht, terwijl de uitvoering op de eilanden gebeurt.

Uit het voortgaande blijkt dat er in een jaar (juni 2006- december 2007), vooruitgang is geboekt met het instellen van het normstellend kader.

- a) De wetgeving is voor 50% uitgevoerd (25% is in behandeling bij de Staten).
- b) Alle zeven deltaplan programma's zijn beleidsmatig uitgewerkt.
- c) De uitvoering van alle zeven programma's is opgestart.

3.1 Schematische voorstelling stand van zaken deltaplan programma's

Deltaplan programma	Stand van zaken
1. Verlenging van de leerplicht van 4 tot en met 18 jaar en versterking van de handhaving	Wet verlengde leerplicht en versterkte handhaving ingevoerd. Alle eilanden hebben leerplicht ambtenaren benoemd. Er is een coördinator politieke taken aangesteld.
2. Structurele inbedding en maximalisering van het bereik en effect van de Sociale Vorming	Naadloze aansluiting leerplicht 4-18 en Sociale Vormingsplicht t/m 24 jaar
3. Duurzaam en meer realiseerbaar maken van de onderwijsvernieuwing	Alle wetgeving bij de Staten; accreditatie UNA zal uit eigen middelen gefinancierd worden; evaluatie medical schools door NVAO opgestart.
4. Opvoedingsondersteuning ter stimulering van de ouderbetrokkenheid	Beleidsdocument SIFMA, zal uit middelen van SNAYDP en eigen middelen worden gefinancierd. Er is een werkdocument: <i>Visie op opvoedingsondersteuning en kindregistratie 0-4 jaar in preventief jeugd- en gezinsbeleid</i> . Het bevat voorstellen ten behoeve van de optimalisatie van opvoedingsondersteuning en registratie van 0 - 4 jarigen.
5. Meertaligheid als ontwikkeling aanwinst	Wet officiële talen ingevoerd. In de wet Funderend onderwijs is de vrije keuze van de instructie taal uit drie officiële

4. De Centrale overheid begeleidt het proces van de uitvoering van de verlengde leerplicht.
5. De aanwas van drop-outs/push-outs is gestopt, omdat jongeren vanaf 1 augustus 2007 niet meer van school kunnen voordat ze een minimale wettelijk vastgestelde kwalificatie hebben.
6. De sociale vormingsplicht is nu slechts van toepassing op jongeren van 18- 24, die ondanks de verlengde leerplicht geen startkwalificatie 1 hebben gehaald. Het sluit naadloos aan op de verlengde leerplicht. Deze groep mag kiezen voor vorming buiten de school.

2.5 Deltaplan financiering

De Minister van Onderwijs van de Nederlandse Antillen en Staatssecretaris Bijleveld van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksaangelegenheden hebben een financieringsovereenkomst getekend, voor 24 mln euro.

Er is toen op voorstel van BZK, gekozen voor een eilandelijke uitwerking van de deltaplan programma's, waarbij de eilandgebieden zelf prioriteiten voor de uitvoering konden stellen.

Het lag in de bedoeling om de financiering van de onderwijsprogramma's uiterlijk december 2007 te ondertekenen.

De eilandgebieden hebben hun eilandelijke plannen opgesteld en ingediend bij BZK.

Tot op heden is daarover geen uitsluitsel ontvangen. Hierdoor heeft de ondertekening van de financiering van het onderwijsprogramma aanzienlijke vertraging opgelopen. BZK is nu aanzet.

Het Deltaplan wordt ook uit andere middelen gefinancierd:

- a) Landelijke begroting van het Ministerie van Onderwijs Nederlandse Antillen.
- b) Europese fondsen middels de SNAYDP
- c) UNESCO Participation program

	<p>talen vastgelegd. Overeenkomst met de NTU getekend.</p>
<p>6. Creëren van een platform tot maximalisering mogelijkheid tot inzetten van Antilliaanse jongeren op de arbeidsmarkt</p>	<p>partnerschap met de CHATA tbv horeca stage plaatsen in Academy hotel. Protocolen van samenwerking met scholen getekend. Behoeftte werkgelegenheid in de horeca in kaart gebracht en afgestemd met scholen. Aanpassing van het maritieme stage project op de Karla-Omayra binnen het deltaplan.</p>
<p>7. Samenwerkingsklimaat en –modaliteit creëren</p>	<p>Bestuurscommissie tbv gezamenlijke monitoring is niet uitgevoerd. Informatie en communicatie Er is een deltaplan website, dat actief wordt bezocht. www.deltaplan.an Leerkrachten in het veld hebben deltaplan nieuwsbrieven ontvangen. Op alle eilanden zijn er deltaplan informatie sessies gehouden. Er zijn deltaplan informatie brochures in de drie officiële talen.</p>

Tabel 5

4. Vervolg

4.1 Onderzoek sekseverschillen in onderwijsparticipatie

Het Deltaplan is geen statische operatie voor het kansrijk maken van de Antilliaanse jongeren. Tijdens het proces is bijstelling noodzakelijk.

Daarvoor is onderzoek nodig in het bijzonder op het gebied van schooluitval.

Om meer inzicht te krijgen in de factoren die ten grondslag liggen aan de schooluitval van jongens, heeft de Minister van Onderwijs de opdracht gegeven om sekseverschillen in onderwijsparticipatie op de eilanden van de Nederlandse Antillen te onderzoeken.

Financiering van het onderzoek:

Ministerie van Onderwijs Ned. Antillen

CBS

Unesco

Ontwikkelingsfonds (Depos)

Reda Social

UNA

Titel van het onderzoek   Sekseverschillen in onderwijsparticipatie op de eilanden van de Nederlandse Antillen

Title of the research project *Gender differentials in school participation on the islands of the Netherlands Antilles*

Probleemstelling:

Censuscijfers tonen aan dat op alle eilanden van de Nederlandse Antillen het drop out percentage uit het regulier onderwijs bijzonder hoog is. Daarbij valt op dat vooral jongens tussen de 12 en 15 jaar beginnen af te zien van verdere deelname aan het onderwijs. Meisjes stromen daarentegen wel massaal door naar het secundaire onderwijs en participeren tevens actief aan de hogere vormen van onderwijs. Het is ongewenst dat het onderwijs jongeren verliest nog voordat zij beschikken over de nodige basiskwalificaties om adequaat op de arbeidsmarkt te kunnen functioneren.

Problem definition

According to the latest census figures the drop out of school rate is extremely high on all the islands of the Netherlands Antilles. Especially boys between 12 and 15 years of age start to dis-appear from regular education. Girls on the other hand, continue in large numbers their career in secondary education and also participate actively in higher education.

It is an undesirable situation that our educational system seems to lose young students even before they have the necessary basic qualifications to be able to function adequately in the labor market.

Doelstelling

Om adequaat onderwijsbeleid te kunnen voeren dat voldoende ontplooiingskansen biedt aan jongens én meisjes en de vroegtijdige uitval van m.n. jongens tegengaat, is het noodzakelijk inzicht te hebben in de genderproblematiek in het onderwijs. Het onderzoek naar deze problematiek beoogt niet alleen de actuele stand van zaken bloot te leggen inzake de onderwijsparticipatie van jongens en meisjes, maar ook de cruciale momenten in het drop out proces op te sporen, alsmede de push en pull factoren die in dat proces een rol spelen. De verzamelde data zullen voldoende kennis opleveren om gerichte beleidsaanbevelingen te doen.

Objective

A better insight is needed in the mentioned gender differentials in school participation to be able to develop an adequate educational policy that offers sufficient education opportunities to both boys and girls and at the same time preventing a high drop out rate especially amongst boys. The objective of this research project is not only to reveal

the actual state of affairs regarding the participation of boys and girls in education, but also to identify the crucial moments in the drop out process and the push and pull factors that influence this process. The collected data will produce sufficient knowledge for essential policy recommendations.

Onderzoeksthema's

Het onderzoek is opgezet rond drie hoofdthema's:

- I. Sekseverschillen in onderwijsprestaties in internationaal en regionaal perspectief.
- II. Inzicht in het patroon van voortijdig schoolverlaten in de Ned. Antillen:
  - Demografische data van de schoolpopulatie in historisch perspectief
  - Factoren die het voortijdig schoolverlaten van jongens en meisjes beïnvloeden
  - Ontwikkelingspad en toekomstperspectief na vroegtijdig schoolverlaten;
  - Verschillen tussen mannen en vrouwen in het functioneren op de arbeidsmarkt .
- III. Beleidsaanbevelingen ten aanzien van interventies op onderwijsgebied:
  - best practices ('evidence based' beleid
  - aanbevelingen n.a.v. onderzoeksresultaten.

Research themes

The research project focuses on three main themes:

- I. *Gender differentials in school participation in international and regional perspective;*
- II. *Identification of the drop out pattern in the Netherlands Antilles:*
  - *Demographics of the school population in historic perspective;*
  - *Factors that influence the early fall out of the educational system by boys and girls*
  - *Path of development and prospective after dropping out of school;*
  - *Sex differentials in labor market performance.*
- III. *Recommendations for educational policy interventions:*
  - *best practices (evidence based policy)*
  - *recommendations based on research outcome.*

Locatie: Het onderzoek wordt uitgevoerd op de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen, te weten Bonaire, Curacao, Saba, St. Eustatius en (Nederlands) St. Maarten.

Location

The research project will take place on the five Dutch Antillean islands, namely Curacao, Saba, St. Eustatius and (Dutch) St. Marten.

Doelgroep:

Het onderzoek richt zich op jongeren (m/v) tussen de 12 en 18 jaar, maar zal op onderdelen eventueel ook andere leeftijdsgroepen betrekken teneinde het totaalbeeld te kunnen completeren.

Target group: The research will focus on males and females in the age group of 12 – 18 years but if necessary will involve other age categories to achieve a more complete and overall picture.

Methodologie bij data-verzameling

- Literatuurstudie
- Analyse van censusdata
- Bestudering bestaande rapporten
- Interviews met gestandaardiseerde vragenlijsten
- Groepsgesprekken
- Diepte interviews
- Observaties op scholen

Methodology in data collection

- *Literature study*
- *Analysis of census data*
- *Review of reports*
- *Group interviews*
- *In-depth interviews*
- *Observations in schools*

Type data

- Kwantitatieve data (o.a.)
- Schoolparticipatie cijfers
  - Doorstroomcijfers
  - Drop out cijfers
  - Overzicht bezetting scholen (ll-leerkrachten naar sekse)

Kwalitatieve data (o.a.) :

- Internationale en regionale ontwikkelingen op het gebied van sekseverschillen in onderwijsparticipatie
- Definities van basiskwalificatie /drop out
- Achtergrondvariabelen: verschil in opvoedingspatronen m/v
- Informatie over onderwijsbeleving en verwachtingen van studenten m/v
- Informatie over spijbelgedrag
- Perceptie van leerkrachten van potentiële drop outs

Representatives of the labor market

Uitkomsten	<ul style="list-style-type: none"> - Empirische data over sekseverschillen in onderwijsparticipatie op de eilanden van de Nederlandse Antillen. - Comparatieve gegevens over gender verschillen in andere geografische contexten; - Evidence based beleidsaanbevelingen.
Results	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Empirical data on the issue of gender differentials in school participation on the islands of the Netherlands Antilles;</i> - <i>Comparative data from studies in gender differentials in other geographical contexts;</i> - <i>Evidence based policy recommendations.</i>
Tijdspad	Start: eind augustus 2007 Afronding (rapportage): december 2008
Time frame	<i>Start: end of august 2007</i> <i>Completion (report): December 2008</i>
Opdrachtgever	Minister van Onderwijs en Nationale Commissie Unesco Nederlandse Antillen
Applicant	<i>Minister of Education of the Netherlands Antilles and the National Unesco Committee of the Neth. Antilles</i>
Uitvoering	Onderzoeksteam o.l.v. coördinator van het onderzoek
Implementation	<i>Research team coordinated by research coordinator.</i>
Overige entiteiten	CBS Nederlandse Antillen Universiteit van de Nederlandse Antillen Centre for Gender and Development Studies, University of the West Indies
Other entities involved	<i>CBS Netherlands Antilles</i> <i>University of the Netherlands Antilles</i> <i>Centre for Gender and Development Studies, University of the West Indies</i>
Financiering	Ministerie van Onderwijs Ned. Antillen CBS Unesco Ontwikkelingsfonds (Depos)

- Verdere ontwikkeling na drop out (m/v)
- Mening van ouders/verzorgers inzake verschil in opvoeding van jongens en meisjes;
- Verschil in profilering op de arbeidsmarkt (m/v)
- Best practices van scholen in drop out preventie

Types of data

Quantitative data (such as):

- *School participation data*
- *School career data*
- *Overview of drop out data*
- *Gender differentials in school enrolment (students-teachers rata)*

Qualitative data (such as) :

- *International and regional trends in gender differentials in school participation;*
- *Definitions of the concept of basic qualification and drop out;*
- *Background variables: differences in education patterns of boys and girls;*
- *Information on school life experience and expectations of students (male and female) ;*
- *Truancy behavior;*
- *Teachers perception of potential drop outs;*
- *Life after drop out of school (males and females);*
- *Opinions of parents/caretakers about differences in education of boys and girls;*
- *Gender differentials in performance in the labor market;*
- *Best school practices in drop out prevention*

Informanten

Schoolgaande jongeren 12-18 jaar
 Leerkrachten/schoolleiders
 Ouderverenigingen
 Volwassen drop outs (m/v)
 Ministerie van Onderwijs
 Onderwijsinspectie
 Directie Jeugd- en Jongerenbeleid
 Vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt

Informants

Students in the age group of 12 – 18 years
Teachers/ school administrators
Parents associations
Adult drop outs (male and female)
Ministry of Education
Inspection of Education
Department of Youth

Reda Social
UNA

Funding sources

Ministry of Education of the Netherlands Antilles
CBS Neth. Antilles
Unesco
Development Coperation Fund
Reda Social
University of the Netherlands Antilles